

FELVIDÉK.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KOZLÓNY.

Megjelen hetenkint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési díj:
Egy évre 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Az előfizetési pénz k és kéziratok
a szerkesztőnek, bez. küldendők, —

Hirdetések díja:

Egy négyszer hasábozott garmond
sor 5 kr. — Bélyegdíj minden beig-
tatás után külön 30 kr.

Nyilttér soronként 15 kr.

a hirdetések s azok díjai a kiadó-
hivatalba utasítandók.

I. a. l. a. j. a. d. o. s. és felelős szerkesztő:

Bánóczy Ferenc.

Szerkesztési iroda: Kovácsutca 358. sz.

Szerkesztő-társ

Karsa Tamás.

Kiadó:

Ifj. Werfer Károly.

Kiadó-hivatal:

Főutca 451. sz. a. az Urbán-torony átellenében.

Kassa, márczius 6.

A magyar országgyűléshez intézett legkegyelmesebb királyi leirat folyó hó 3-án olvastattat fel a képviselőházban.

Rövid tartalma következő:

A legfelsőbb leirat az 1848-diki törvények teljes életbeléptetésére nézve tagadólag szól, s ezen törvényeknek a jogfolytonosság alapján igénybe vett tetteges helyreállításába — azoknak szorgos átvizsgálása a tényleges viszonyok igényeihez leendő idomítása, a tapasztalás tanúságához mért tökélesbitése előtt — nem eszterhet. A jogfolytonosság — a leirat szavai szerint — csak azon értelemben lehetséges, hogy a törvények csupán a törvényszerű tényezők által változtathatnak meg. Különösen hangsúlyozva vannak az 1848-dik 2-ik, 3-ik törvénycikkek, melyek a leirat szerint részint a királyi jogokba ütköznek, részint a közös ügyek sikeres kezelésének lehetőségét kizárják.

Azon törvények eltörlését is kívánja a legf. leirat, melyek a nemzeti őrségre s arra vonatkoznak, hogy az országgyűlés fel nem osztható a költségvetés megállapítása előtt.

A megyék azonnali helyreállítását lehetetlennek mondja.

Amnestiát helyez kilátásba.

Kedvezőleg említi meg végre az ország integritására, a nemzetiségek és vallások egyenjogúsítására vonatkozó kitételeit az országgyűlési fölratnak.

A legfelsőbb leirat hatását — ha a közvéleménynek hü tolmácsa akarunk lenni — nem mondhatjuk kedvezőnek; a mennyiben a lehangoltság igen is észrevehető.

Nem hagyunk fel azonban a reménnyel, s bizva a Fejedelelem bölcsességében s atyai jó szándokában, valamint az országgyűlésnek eddig is tanúsított törvényes és higgadt eljárásában, — okunk van hinni: hogy az ohajtva várt kiegyenlítéshez vezető ösvény még mindig feltalálható.

Válasz a „Kinevezés vagy választás“ című cikk-sorozatára.

Nem bocsátkozhatom M. E. ur által ellenem indított azon érvek előőrsi csatározásaiba, melyek a vitakozást bonyolodottabbá teszik, de a célhoz közelebb nem vezetnek; milynek például olyforma felfogásai szavaimnak, mintha én az erős kormány hatalom alatt katonai fegyelmet értenék stb., valamint azon ellenérvek, melyek államegyensúlyt csak oly államban találnak szükségesnek, melynek feladata a kifeléhatás, hódítás, stb. oly történelmi példák, mint a római forum élet által kifejlett köztársaság a patriciusok, illetőleg aristocratia fénykorszakában stb. stb., — melyek több hasonlókkal együtt mit sem változtatnak a vitás ügyön.

De nem hallgathatom el az „igazságszolgáltatás“ függetlenítésére nézve azon megjegyzést, hogy ha a bíróság választatik, az ép oly kevésbé független akkor, mint nem független, ha pusztán kinevezés útján létesül. Ne függjön tehát sem az egyik sem a másik féltől, vagyis helyesebben: függjön mind a kettőtől.

Hogy M. E. ur engem az egyes gyarló ember iránt optimistának, a társadalom iránt pedig pessimistának tart, ismét csak félremagyarázásból ered. Mi a kormányzó egy állam szerkezetében, ha nem „állambölcs, — ha nem jogaink feletti örökös és atyailag gondoskodó vezető? És ha M. E. ur, vagy bármelyikünk határozatképes képviselő-testületben selfgovernementet gyakorol, csak önmagának parancsol, — vagy helyesebben végez — vagy másoknak is? A testület csak a maga saját törvényhozója, közigazgatója és bírója-e vagy pedig kormányzója a kivüle, illetőleg alatta álló, számban nagyobb ország- vagy megyeközönségnek is? És mint ilyen, nem

szükségkép jön-e azon tekintetek alá, melyekkel én a „kormányt“ jeleztem? És mi a kormányzó erő, ha nem azon része a társadalomnak, melynek szüksége van maga felett a bölcsőbbek és erősebbek „atyailag“ gondoskodó hatalmát elismerni? Csak nem hitelhetjük el magunkkal, hogy nemzetünk minden egyes tagja, mert hivatott, már egyuttal egyenlően képes is akár maga személyének, akár másoknak kormányzására? Nem is képzelhető oly állam, melyben minden ember oly egyforma fokán áll a tökélynek, hogy valaha az atyailag gondoskodó kormány alól kinőthetnek hihetné magát; azaz ne állana oly két részből, mely oly arányban áll egymáshoz, mint értelmesebb a tudatlanabbhoz, mint tökéletesebb a kevésbé tökéleteshez, mint erősebb a gyengébbhez, mint nevelő a nevelendőhöz, mint atya fiához stb. stb. És autonómia, selfgovernement, önkormányzat csak nem is azt jelenti talán, hogy az országban mindenki „önmagát kormányozza“ azaz azt tegye, a mit akar, mint inkább, hogy a kormányzás szükségének eszméje által elismert gyengébb nemzetrészeknek az erősebb nemzet rész által kell kormányoztatnia.

És ha ilykép nekem bizalom nincs oly rendszerben, hol a legilletékesebb kormánytényezők hatálytalanná tételve, nem a nemzet jáva, értelmisége, de a nagy szám, a többség, a döntő erő, hol a sziv parancsol a fejnek, a helyett, hogy fej és sziv egyenlő tényező volna. — még nem vagyok „pessimista“, csak esélyes politicus, mert a megyei nagy közönség soraiban, fájdalom még kevés a római állampolgár, „hogyszem elhatárolásodása, — mely a természet rende szerint szükségkép csakis negatív létlenségé fejlődnek — ne fenyegetné hazánkat más keleti népek sorsával.

Azon vád pedig, mintha én a fels. fejedelem iránti bizalmat akarnám fegyverül, mint argumentumot ad verecundiam, használni pártvéleményt a fejedelem nevének pajzsa alatt tolni előre — engem nem sajtath, mert ha a „Megyei reform kérdések“ II. cikkében a fejedelem iránti bizalmat érintem, azt világosan nem annak bizonyítására szolgáló argumentumul használok, hogy ilyképen már többé garantiára nem lesz szükségünk a kormány nemzetellenes befolyása irányában, azaz, hogy lemondhatunk autonomiánkról. — „Qui bene distinguit, bene docet“ — azt mondá nekem e vitaközás kezdetén egy ismeretlen. Distinguáljuk tehát a mondottakat jól. En eddigi „Megyei reform kérdések“ című cikkeimben csakis az ország beszerkeztetésének rendezéséről, a nemzet két részének, „kormányzó“ és „kormányzandó“ erőnek egymáshoz viszonyáról és egyensúlyba hozataláról szóltam. A mi ugy hiszem, senkinek figyelmét ki nem kerülhet, annál is inkább: mert elég bőven kifejtettem állásponomat, melyről kiindultam, t. i. a kiegyezkedés létesültét.

Mely ha sikerül a magyar király és Magyarország közt, egyenlő mérvben megosztandó alkotmányos hatalom arányosítását csakis a tárgyalt módon mutatja nekem legigazságosabban és legüdvösebben elérhetőnek; s mely ha nem sikerül, ugy is feleslegessé tézzen minden discussiót, akár országgyűlés, akár sajtó terén.

Vagy kiegyezkedünk, vagy nem. Oly maradandó és üdvös kiegyezkedést én nem ismerek, hol az egyik fél minden hatalmat megkap a másik felett, a másik fél pedig minden hatalmát oda engedí akarja ellen az elsőnek. Erre a mily kevésbé állhatunk rá mi, ép oly kevésbé akarhat ráállani a Fejedelem.

Kiegyezkedés tehát csak az lesz és ugy lesz, ha mindkét fél egyenlő mérvű souverainhatalommal állhat egymással szemben. Ez a dolog igazságos és természetrendi követelménye, melynek létesültét reménylenünk szabad, midőn a fejedelem hozzánk bizalommal fordul, sőt reménylenünk kell, ha mi hozzá bizalommal fordulni akarunk.

Bizalom alapja a kiegyezkedésnek — és kiegyezkedés alapja az államszervezet sikeres rendezésének, reformi kérdéseknek. Hogy én ennél többet mondtam volna valahol, azt nekem senki sem bizonyíthatja be. — Hogy pedig ilyen bizalmat a logica követel tőlünk, azt ugyhiszem nem tagadhatja senki, aki a pragmatica sanctiót érvényes szerződésnek tartja Magyarország és a fejedelem között; és a ki, a pragmatica sanctio alapján összegyűlvén országos képviselő-testületbe, ez által öszegyűlvén országos képviselő-testületbe, ez által nyilván elismeri: miszerint nem mint különvált és önállólag consolidált nemzeti test áll szemben egy megválasztandó fejedelemmel, sem mint ellenséges fejtelten köztársaság szomszéd hatalommal; de mint alkotmányos

nemzet saját királyával, azaz, mint egy és ugyanazon országnak két alkotmányos alkotrésze, mely az egymás közti aránytalanságokat szándékozik kiegyenlíteni, a köz-cél elérhetésére, melyek bármelyikének, ha céljában van a szabad kifejlés, haladás, boldogságának lehetőségére, nem annyira azt kell szemelőtt tartani, hogy: hátha a másik ki akar játszani, mint inkább azt, hogy: ha a másik bizalommal jő, én sem játszom ki őt. Ha Montecchi kibékülni akar és elhagyja bizalmatlanságának bástyáit; Capuletti se nyujtsa kezét zárt kapuk megül, annál kevésbé huzasson pedig vára körül még egy sánczot. Ezt nem csak a lovagiasság, nemcsak a keresztény szeretet, de a logikának hideg számítása követeli.

Már pedig ha a fejedelem „mai eljárása semmi bizalomra nem jogosít, akkor kár volt a tért elfoglalni, kár volt magunkat az országgyűlésre farsasztanunk, mert előre tudhattuk, hogy a fejedelemmel nem léphetünk oly egyezkedésre, melynél az elismert királyi jogairól a pusztta czimért lemondjon, a nemzet pedig egy teljesen független államtestté consolidálja magát. Ha nem bizhatunk a fejedelem jóakarátában, ugy nem is lehet belrendezkedésről gondolkodnunk, mert nem alkotmányos viszont, de teljes függetlenséget kell eszközölnünk. — Erre pedig a fejedelem maga jószántából soha rá nem állhatand — Ez csak természetes. Ha tehát a „bizalmat“ teszem észlelődésem alapjául, az nem argumentum ad verecundiam, de a logica postulatuma, mely nélkül minden képzelmenyünk és igyekezetünk álmodott légvárként omlik össze az örök semmiségbe; mely nélkül én reformokról gondolkodni nem tudok — és mely nélkül mást magam sem kívánhatok, mint önhatalmi végelválatást az ausztriai császár, illetőleg magyar királytól, — azaz a sanctio pragmaticának a mi kezünk általi felbontását.

A történelemből ugyan mutathatnak nekem számtalan ténylet, a hol bizalom csalással viszonoztatott, de olyat soha, a hol egy ország belegenlenség, forrongás, azaz, az erők egyensúlyának megzavarása alatt nagy és hatalmas vagy boldog lett volna.

Mi magunkon tapasztalhattuk a legközelebbi 17 év alatt, midőn mi voltunk a gyengébbek, hogy a velünk provinciaként eljáró Ausztria még olyan nagyhatalom sem volt mint azelőtt, (annál kevésbé pedig még nagyobb, minőnek lennie kellett volna), mert erőnket elvette, beteggő tett, mert mi erőnket visszavenni ohajtván, csendes szótalan beharczban éltünk a kormányhatalommal.

Fordítsuk meg az arányt és tegyük lehetségessé kormányunk hatalmát gyengíteni és hozzánkferhetlenné tenni; és majd kérdeim, nem fogja-e az egyensúly e megzavarása országunkat káros reactioja által éveken át ismét ingatni, zavarni? Nem fogja-e természet szerű hatalmát visszaszerzendő, a fennálló törvények erejét megnyirbálni akarni? És nem lesz-e általunk kényszerülve ezt tenni? — Ez oly állítás, melynek alapossága visszavezethető a természettudomány azon törvényére, mely az atomok vonzerejéről és egyensúlyáról szól. — És nem is tagadhatandja azt senki. Bebizonyítanom tehát csak azt kell, ha vajjon az egyensúly csakugyan megvan-e zavarva; — azaz a kormányzandó nemzet csakugyan erősebb-e, hogyszem kormányozható volna a municipalis rendszer 1848-iki változtatása illetőleg öregbitése után? Ha vajjon belviszonyaink nem sokkal inkább követelnek-e felelős miniszteri rendszert és végre vajjon a miniszteriális rendszer nem látszik-e szükségképen feleslegessé tenni és kizárni minden municipalis szerkezetet?

M. E. ur utal az 1848-diki reformokra, de nem bizonyíthatja be ezekből, hogy egyensúlyzavarást nem idéztek elő; mert ezen kormányzati forma nem volt elég hosszúéletű arra, hogy életképességéről tanuskodhatott volna. De reformkérdésnél nem is annyira az experimentatio sikere az illetékes értékmérő, mint inkább a helyes állambölcsélet, mely egyedül képezheti a célba veendő újítások okszerű és maradandó alapját. Már pedig ez azt tanúsítja, hogy a kormányhatalmat egyenlően, azaz olykép kell elosztani kormány és kormányzandók között, miszerint ez utóbbi szabadon hozhasson magának törvényt, amaz pedig felelősség mellett foganatosíthassa a törvény hatalmát; — vagy pedig hozzon magának törvényt, hajtsa végre azt maga és feleljen önmagának, (azaz senkinek). Ez utóbbiról most nem lévén szó, azt hallgatással mellőzöm és mindjárt azon kérdést teszem: tud-e valaki a fennemlített felelős kormánysszervezetnél, egyensúlyosításnál nekem jobbat ajánlani? És egyen-

suly-e az, ha mi nem csak törvényünket hozzuk, de azt magunk belátása szerint alkalmazzuk, illetőleg végre is hajtjuk; a magunk eljárásáért a minisztert teszszük felelőssé, a király hatalmát pedig, kinek köztársaság elnökeként más teendője nem marad, mint a többséget kimondani — nullificáljuk? Alkotmányos monarchicus államszervezet-e ez, melyben király és népképviselőt egyenlőértékű hatalommal vesz részt a kormányzásban?

En erre csak azt tudom felelni, hogy: nem.
Ez pedig az 1848-iki rendszer újítások irányának és a mai autonom törekvéseknek summája, melyre akkor törekednünk talán szükséges és lehetséges volt, melyet azonban normális időben továbbra is megtartanunk nem lehet.

Es kétségbe is vonom M. E. ur ama állításának alaposságát, mely szerint (1848-ban) „nem volt ok és nem volt szándék a független magyar miniszterium végett eltörölni a megyéket.“ Akkor nemzetünket más fontos égető kérdések foglalkoztatták és vagy nem volt elég idejük, vagy épen akarattal akkoriban, e kérdést részletesebb tárgyalás és kidolgozás alá venni, — vagy a kegyelet, melylyel a municipiumhoz, mint régi öröklött ápoló szolgálóhoz ragaszkodott, — nem tudta reábirni, hogy kimondja, miszerint: „Te talán már meg sem férsz a házamnál!“ Megigérték ugyan 48-ban az öreg szolgának, hogy megtartandja helyét, de bizony már ketten vannak egy állomáson és még eddig senki sem mutatta ki az egybeforrasztott felelős és nem felelős kormányrendszer praktikus alkalmazásának lehetőségét. A mi csakis szükségkép megerősít abbéli kételyemben, melylyel e heterogen elemek chemicus vegyítése iránt viseltetem.

De az 1848-iki XVI. t. cz. a megyei hatóság ideiglenes gyakorlatát tartalmazó szövege koránt sem zárja ki a megváltoztatás szükségének elismerését, sőt a XVII. t. cz. a választó közönség tisztújító hatalmát már eltörli ott, hol azt mondja, hogy: „a hiányt pótolni s illetőleg az ujonnan alkotandó hivatalokat betölteni ideiglenesen és helyettesítésként a főispán, a XVI. t. cz. szerint alakítandó középponti választmányival egyetértőleg fogja.“

Es ilyképen talán nem egész alaptalanul mondtam, „Autonomisticus szellem“ című cikkemben, hogy „felelde vagy önként javítva a 17 év előtt mondottakat, ma már csak ismét „restauratio“ a jelszó, — és az autonomisticus törekvések *tulsuly* fejlődése?“ És hasonlóképp talán nem egész alaptalanul állítom, hogy ily kívánalmak vagy törekvések mellett (melyek akarattalul is eszembe juttatnak egy barna atyánkfőről szóló adomát*) még igen messze vagyunk azon ponttól, mely az állam-erők arányát egyensúlyba hozhatná.

Azon kérdésre, vajjon belviszonyaink nem sokkal inkább követelnek-e felelős miniszteri rendszert? Más alkalommal kísérletem meg a választ.

Gr. CSÁKY GYULA.

A felséges királyi Pár

folyó, hó 5. távozott el az ország fővárosából.

Ő Felsége — következő búcsuszózatot intézett a magyar kir. udvari főcancellárhoz:

„Kedves főcancellárom Majláth!

Szívesen teljesítém az országnak felséges Hívesem óhajlásával is találkozott kérelmet, s Véle kedvelt Magyarországom fővárosába jöttem, hová rövid időtartam alatt most már hatmad ízben vezérlett az ország jóléte iránti élénk gondoskodásom.

*) Valaki egy didergő fagyos és éhes cigányt kérdezett: „Mit szeretnél most inkább, more, egy jó nagy tűznél fűtőzni, vagy egy darab szalonát?“ — A felelet az volt, hogy: „Már csak inkább egy darab szalonát pirítani.“

TÁRCELA.

Pál vitéz.

(Tört. beszély.)

VI.

Az esküszög.

(Folytatás.)

Tököl e néhány szóban messze ható fátyolozott czélzást a haljóslatu ányalától von észre a vezér arcán, mely őt gondolkodásba ejtette s azután szolt: Most befejeztük ez órával a szertartási ünn-pélyt, kezdődjék a fontosabb rész, a tanácskozás és értekezlet; ohajtom tudni mit a hatalmas sultán tudatni kívánt velem.

— Tehát hallja főltség! mondá Ali — a sultán ő fényességének minden hü slattalója megrémülve azon csapásoktól, melyeket a hon zzenvedett, egyezkedni ohajt a nyugati hatalmasságokkal, ajánlja főltségednek is vesse magát a kegyelem karjaiba.

— Tegyen a magas porta, mit tenni akar, — viszonzá fagyosan Tököl — én le nem teendem addig fegyverem, míg vagy kivívom czéljaimat, vagy küzdelmem közepett elvérezem!

— Kész lenne ön a sultán parancsa ellenére is folytatni háborgó pályáját? kérdé vészes mosolylyal Ali.

A hü ragaszkodás és változatlan szeretet, melylyel, mint a népek legértékeseb adományaival a testvérvárosok lakosai Mindkettőnkhez közeledtek, ezuttal is kellemesen hatott Reánk, s azért itteni időzéstünket nem csak fejedelmi tisztünk teljesítésében, hanem szívünk hajlamát is követve, örömet meghosszabbítottunk.

Őszinte elismerés és örömteljes visszaemlékezés azon érzelmek, melyeket Ön és felséges Hívesem, mind jelenleg a távozás pillanatában táplálunk, mind később is megörzendünk, — s melyek sziveinkben mindenkor azon óhajttal találkozandának, hogy az ország fővárosában mielőbb ismét időzhessünk.

Kivánom, hogy Tárnokmestorem báró Senyey ezt a két testvér-város lakosaival tudassa. — Budán 1866-dik évi martius 4-kén.

Ferencz József m. p.

Országgyűlési tudósítások.

A közös ügyek tárgyalására következőleg alakult meg a bizottmány: A szavazatok összes száma 252. A bizottmány 52 tagjaul megválasztottak: Deák Ferencz 244, gr. Andrássy Gyula 242, Ghyczy Kálmán 242, Jókai Mór 240, Tisza Kálmán 239, Bónis Samu 238, Szentkirályi Móricz 238, Nyári Pál 237, b. Eötvös József 236, Csernovics Péter 236, b. Podmaniczky Frigyes 235, Várady Gábor 235, Klauzál Gábor 233, Ivánka Imre 233, Joannovics György 233, b. Simonyi Lajos 232, Trefort Ágoston 231, Gozsdu Manó 230, Somsich Pál 229, Horváth Boldizsár 229, gr. Csáky László 227, Szontagh Pál 227, Csengery Antal 226, Kautz Gyula 225, Beszerédi László 224, Madocsányi Pál 221, Hollán Ernő 220, Lónyay Gábor 220, Somossy Ignác 218, Komáromy György 218, Sárközy József 216, Ujfalussy Miklós 216, Feszl Imre 215, Tóth Lőrincz 215, Kubicza Pál 214, Gorove István 214, Just József 213, b. Kemény Zsigmond 213, gróf Szapáry Gyula 213, Kandó Kálmán 213, Mocsyonyi Antal 213, Prónay József 206, Orczy Béla 200, gr. Keglevich Béla 200, Milutinovics Szvetozár 199, Szel József 193, Bittó István 189, Bartal György 164, Zsedényi Eduárd 160, s gr. Apponyi György 156, Rajner Pál 218 szavazattal.

Ennek kihirdetése után a legf. királyi leirat ügyben Deák Ferencz indítványozta, hogy annak tárgyalására s a javaslat elkészítésére 9 tagu bizottmány választassék.

A ház elfogadja ez indítványt.

Eötvös Tamás munkácsi képviselő, következő indítványt nyújtja be:

„Hazánk minden rendű polgárai, különösen választóink mindenek felett óhajják a hatóságok törvényes rendezését, azért indítványozom, hogy a tisztelt ház küldjön ki egy bizottmányt, mely a megyék, városok, községek, szóval minden hatóságok rendezéséről tervet dolgozzon ki, meg egyezésben a miniszterialis rendszerrel.

Az indítvány kinyomatik.

— E perczen utaink szétváltak minden frigy és szövetség-kötél szétbomlott, összetört a vaskapocs, s én önmagamra hagyva egyedül állok a széles világon, szolt elborult komolysággal Tököl; oh csak nem rég hírem, hatalmam tető pontján ragyogott, a római császár követségéssel tisztelt meg, megkínálva a nagy Magyarországot fejedelmi czimével, szerető barátom Eszterházy, nőm, a hős lelkü Ilona kértek: „netovább!“ Oh mily könnyen cserben hagyhattam volna a sultánt, de én következetes akartam lenni, s a felajánlott kardot áruló álbarátként nem dugám vissza hüvelyébe, nem saját dicsőségem, hazám, családi boldogságomért sem; ámde II. Soliman hódító szelleme helyett, ki milliókat áldozott fel, hogy a Szapolyiak koronáját biztosítsa, reszketeg árnyak ülnek a padischákn trónján, kik megdöbbenve néhány csatavesztéstől békekötést könyörögnek, s a beke zálogaul készek engem saját becsületök rovására ellenemnek martaléku dobni.

— Gróf úr?! — szolt ingerülten Ali.

— Király vagyok — felelt méltósággal Tököl — nem ön öltöztetett bíborba, le sem tépheti rólam azt.

— Hahha, foglyom vagy király a férgenek, országod a börtön, kormánypálczád a rabbilincs, kiálta vadul Ali Goel, nyájaskodó álarczát elvetve úgy állt ott, mint egy vérengző hiena.

— Mi ez Ali? merészelnéd sérthetlen személyemre emelni kezeidet, te a szent koránra esküvével...

— Hogy mig a nap az égen ragyog nem bántalak, — mondá halottas mosolylyal Ali — de ime a nap eltűnt, a sűrű felhők borítják az eget, melyen egyetlen napsugár sem törhet át védelmezni jogodat s én nem

A Csermely partjáról.

1866, márczius 5.

Tisztelt szerkesztő ur! Szerződésünkre figyelmeztetem. — Midőn engem, mint folyam partján lakót felszólított: hogy a viz színére felbukkanó érdekes tárgyakat kihalászván, küldjem azokat gyűjteményébe; azt ígérte ugy-e, hogy a jelentékenyebb városi események közlésével fogja viszonzni fáradságomat. — Ön meglettem, a mit tehettem, de ön figyelmetlen irányomban. Most is egy érdekes esemény indokát mástól kellett megtudnom — és kérdés: ha hitelesen-e.

Örömmel láttam távolból, néhány hét óta lengeni a nemzeti lobogókat Kassa város székesegyháza magas tornyáról, s a megyei és városi középületekről. Szétekintvén ma, láttam ott — lengeni *semmit*. (Ne botránkozzék meg szerkesztő ur, hisz ön is látott már semmit — még pedig pénzért. — midőn Becker tanár, a kassai színházi közönségnek, a világ teremtését mutatván be, legelsőb is egy nagy *semmit* mutatott fel látványul.) Nem hittem hát szememnek. Négy szemmel vizsgáldottam — de hasztalan így is; lobogót sehogy sem láthattam. Majd szétoszlattja a ködöt — gondolám — a Bánóczy távsürgönye; de bizalmam, a bizalmak szokott sorsában részesült.

Se baj! — Megemlékezett rólam más jó emberem, kitől következő levelet kaptam:

„Simonides ur! Jól tudom, hogy bántja a kíváncsiság, tudni okát az országgyűlés egybehívása óta Abaujmegye székvárosában lengett nemzeti lobogók mai napon történt eltűnésének. — Hallja hát! Azt a folyó hó 4-iki fővárosi hírlapok megérkezése s közleményük olvasása okozta.*) — Ne gondolja azonban, hogy ezen esemény az egész városi közönség lehangoltságának eredménye lenne. — Csak a toronyőr, megyei és városi hajduk eszközlék azt. — A sanior pars és a nép ujjong örömeben. Most már eleget tud ugy-e?! **) — Rédesi Sándor m. s. k.“

Nem birván egészben hitelt adni e levélnek, kérem szerkesztő urat, sziveskedjék tudatni velem, hogy csakugyan oly hatalmas ember-e Kassán a toronyőr, hogy demonstrálhat a városi közönség érzulete ellenében. ***) Válaszát várom. Isten önnel.

Simonides.

Ujdonságok.

— Ő Felsegeik f. hó 5. utaztak el Bécsbe. A Fejedelmi Pár kíséretében voltak gróf Crenneville és Coudenhove tábornoksegédek, több szárnysegéddel, továbbá gróf Eszterházy Mór miniszter, Majláth főcancellár, Braun cabinet-igazgató, Königsegg gróf és grófnő főudvarmesterek, a királynő női kíséretével egyetemben — a „Perrina“ nevű gözmözdonnyal. Ő Felsege ma-

*) Mi ugy tudjuk, hogy a lobogók a Felseges-Pár legmagasabb eltávozására alkalmából tűntek el. Szerk.

**) A ki csak azt tudja, amit Rédesi írka-írkál, az sokkal kevesebbet tud a semminél. Szerk.

***) A toronyőr ép oly joggal demonstrálhat a város- mint Rédesi a nép nevében Szerk.

látva többé a napot, feloldatám esküm alól, s éged, mint a sultán és ozmán világ nyilvános megbostelenítőjét, a büntető igazság boszujának adlak át!...

— Ah ily ravasz mellék gondolatokkal ütök szójátékok a legszentebb esküvel, mintha a föld, mintegy rabszolga nem volna-e odalánczolja eme fénykirályhoz, hogy szüntelen körülé forogjon, mintha a felhő rétegén nem hatna át a nap világozása? mintha az éj sötétében a csillagok nem töle kölcsönöznék búbas fényüket? még is azt mered állítani, hogy nincs nap az égen; oh csalódot Ali, az örökké égő lámpája a világ egyetemnek csak a hold, a ti cimereteknek ragyogása fog fogyasztókoztást szenvedni e nemtelen tény által!

— Ön eskümet hiven megtartám, mondá álméltósággal Ali, még arra is lekötetelezem magam, hogy soha török kéz által nem érintették, hahha bizonyára nem, mert tulajdon honfitársaidal lánczoltattak le, ... szolgák hozzátok elő azon magyar foglyot, kit ide rendeltem. ...

Pál vitéz belépett halványan és szédült vonásokkal, látszék rajta, hogy betegyából most hurcoltatott ki, s egy kinos, sokat mondó tekintet lövelve Tökölre, szive eltelt fájdalommal, lerogyott barátja lábainál!

Oh a szent szövetség oltárán a csillagos éjjelen egyik tele dicsőséggel, másik tele remény- és boldogsággal ölelték egymást, most viszontlálnak eme nyomorult helyzetben, mint két fennröpkedő sestetvér, kiknek szárnyait szétzúzta a villám, most lezuhanva vergődnek a porban!

Olyan volt nekik e gyöngyökkel kirakott bársony-

gyar tábornok tábori öltönyében volt, a Királyné fekete bársony bekest és bársony kalpagot viselt. Ő Felseje nem engedte meg, hogy a polgári és hadi kormány élén állók utazási kíséretében maradjanak.

— *Gróf Péchy Manó* megyei főispán ur ő méltósága ma utazott el a fővárosba.

† *Ferencz császár* halála évfordulóján, a kassai székesegyházban nagy gyászmise tartott.

• *A kassai lövészegylet* által f. hó. 4. tartott közgyűlés alkalmával megválasztották; főlövészmeisterül: gr. Csáky Rudolf, első al-lövészmeisterül: Ambrus L., második al-lövészmeisterül: Schalkház Lipót, pénztárnokul: Gerster Miklós, választmányi tagokul: Horák Ede, Strasser Gusztáv, Klestinszky László, Virágh Jácint, Stadler Antal, Schifbeck Máttyás, Halyko Mihály, Angyal József, Münzberger József, Kloczko Ignác, Buday L. Hauser Antal urak.

* *A tavasz elbűvölése* — az illatos szende ibolya — már megérkezett. A ki üdvözölni akarja, Gleviczky ur virágtárlatában Kassán, bármikor kedvét töltheti.

* *Császári emlékek* érkeztek Kassára, s a fedezésért járó csekély díjak fizetésére hosszabb határidő is engedtetik.

— *Szombaton*, folyó hó 10. Philippovicsné-Körösi Mária jutalmául adatik: „Párisi szegények,” legújabb francia színmű 5 felvonásban. A kassai lelkes színházi közönség eddigelé mindig kiváló részvétet tanusítván a jutalmazottak iránt, ajánlás helyett elegendőnek vélik egyszerűen azt mondani: hogy ezen érdekes darab egyik legkitűnőbb drámai színészünk jutalomjátéka leend, aki a jutalmat méltán megérdemli.

* *A Rédesi Sándor* álnév alatt megjelent abauji levél írásával oly egyéneket is gyanúsítanak, kik azt legkevesebb sem érdemlik. Tájékoztásul — saját meggyőződésünk után — annyit mondhatunk: hogy R. S. név alatt már évek óta jelennek meg kassai levelek a Pesti Hirnökben.

* *A tiszai vasuton* fenálló agio díjpótlék márczius 1-től kezdve, az első és második osztályú menetjegyeknél valamint az uti podgyásznál 5% ról 2%-re leszállított.

* *Az unghvári takarékpénztár* gyarapodásáról s üzletforgalmáról mindegyre kedvezőbb hírek érkeznek. A legutóbbi hetekben ismét tetemes betétek történtek, s így a pénztár azon kedvező helyzetben van, hogy a kisebb összegig kölcsönzöket többnyire kielégítheti.

* *A zemplenyi gazdasági egyesület* általános kiállítását rendező választmány következő egyleti tagokból áll: Vladár Kristóf elnöke alatt: Dókus József, Evva András, Gógh Antal, Kún Frigyes, Orosz Sándor, Petrovics Elek, Ulrich Vilmos, Vályi István, Viczmándy Mór.

* *S.-A.-Ujhelyben* Szilágyi Béla szintársutata f. hó 6-án kezdé meg előadásait.

— *Árvamegye Podbiel* helységében mult hó 14-kén 83 ház leégett. Lakosai, kik a mult évben könyöradományokból tarták fenn életüket, most menhely nélkül a

legiszonyabb szükségben sinlődnek. Szerecsányi Dárius képviselő e szerencsétlenek sorsa enyhítésére adakozásra hívja föl a közönséget. — Szerkesztőségünk adományokat elfogad.

— *A Kisfaludy Társaság* pártolójának járó könyvilletmények, egy kis nyomdai fennakadás miatt, csak a napokban fognak szétküldetni. Ezek pedig: 1) Bethlen Gábor ifjúsága Történelmi regény. Irta Szathmáry Károly. Két kötet. (Pártolói könyvilletmény 1862-re.) 2) Anyegin Eugén. Verses regény, Puskintól. Fortotta Bérczy Károly. Egy jókora kötet. (Pártolói könyvilletmény 1865-re, részben már 1866-ra.) Szolgálon e tudósítás a tisztelt pártolók, valamint alapítók megnyugtatóására. Kelt Pesten, mart. 1-jén 1866. Greguss Ágost. titkár.

Vegyes hírek

— *Ő Főlsége a császár* a nemzeti színház pénztára részére az udv. páholy használatáért saját pénztárából ezer frtot kegyeskedett utalványozni. Egyszersmind legmagasb megelégedését fejezte ki az előadások fölött, melyeket főlséges nejjével megtekinteni méltóztatott.

— *Az érték-papírok szelvényei* april 1-től kezdve adófizetésekben elfogadtatnak.

— *A magyar országgyűléshez intézett királyi leirat* fogadtatásáról azt sürgönyözték Pestről Bécsbe, hogy az alsóházban hidegen fogadtatott s kedvező benyomást nem tett.

— *A Dunafejedelemség kérdése*hez irják hogy a hatalmasságok értekezlete székhelyeül végleg Páris van elfogadva. Az értekeztet összehívása már a napokban várható.

— *Az első magyar általános Biztosító-Társaság* életbiztosítási üzletágának kimutatása 1866. év febr. haváról: Kötöttet nj biztosítás halálcsetre 318, 200 frt. életesetében fizetendő 104,400 frt. Összesen 422,600 frt. Idegen pénznemekben 2000 darab arany és 1000 darab lira.

— *Bukarest*, márczius 3. A kormány szükségének látta, hogy Moldvába katonaságot küldjön. Több járás számára rengkívüli biztosok nevezettek ki, kiknek a meggyőződik alárendelvék. Az államtanács újja alakított. Floresco János lett az alelnöke. Kuza belgrádi ügynöke Callimaki az ideigleings kormány által föl lett mentve működése alól.

Színházi szemle.

— *Szombaton*, márczius 3. Szentgyörgyi István és neje jutalmául adatott: „Maladetta, a frascati bandita”, látványos színmű énekekkel és tánczczal, tüzzel, vízzel, lövöldözéssel két szakaszban, 7 képpel, előjátékkal, irta Berg, fordította Lászy Vilmos. — A szépszámu közönség tapsviharral fogadta a jutalmazottakat, s Prielle Péter a czimszeretepet jól játszta, egyéb jót a darabról nem mondhatunk.

— *Vasárnap*, márczius 4. „Dunanan,” operette. Részben jó előadás. Szép közönség.

vár, mint a siralomház, hol szivdobogva várják a halálcsengetyűt.

E kínos jelenet láttára még a vad pogányok szive is ellágyult, szemökben a részvét s kiengesztelődés könyve csillogott, csak Ali Goel legeltetett rajtok gyönyörrel szeméit s azután intett Pálnak, hogy zárja Tököllyre a lánczokat.

A beteg reszkető ember, ki alig birt lábain állani, büszkén emelkedék fel, mint egy óriás s kihívólag tekintte a vezérre.

— Ali Goel — mondá — hát már nem csak gyáva lett a török a csatában, félénk és elpuhult, de esküszög is? Oh eme erkölcsi romlottság, eme lelki bukás adja meg a végső döfést a lezuhanó ozman hatalomnak, nem leend egy lélek, ki szánjon és védjen titeket, a történelem muzsája hidegen fogja megemlíteni: éltek, kiűzettek és meghaltak, mint a gyilkos, ki megérdemlé halálítéletét!

— Ki vagy te, ki mindenható uraddal így mersz porlekedni? szölt felpattanva a vezér, — annyit tudok te valál a kába, ki Eszterházy Pál nádori pompájával felékesítve megjelentél ama véres aratáson, sebektől elhalmozva elfogánk nagy diadallal mint nádort, csak később sült ki, hogy az ezer arany nem a te olesó fejedre tüzetett; s e szántszándékos csalásért ezer halált érdemeltél, csak felgyógyulásodat vártuk, hogy az ál nádoron egész fénynyel végrehajtsuk az ítéletet . . . de ki vagy hát? — lenéző pillanatot lövelt réá, de azon pillanatban a kurbankulus-vörös arcz halálsápadt lett, dörgő szözata kigyósziszegéssé fajult: — hah e büszke tekintet mily rémes emlékeket idéz fel lelkemben, te Pál vi-

téz vagy, ki egykor kiszökél körmeim közül s Zrinyi Ilona segélyével elraboltad a paradicsom legszebb rózsáját, kinél melegebben nem szerettem soha, most ime idekerültél, mint nyomorult rabszolga, hatalmas pártfogód, Zrinyi Ilona férje is hálomba bukott, hogy soha többé ki ne meneküljön; haha, ez felséges találkozás, barát barátjára fogja rázárni a leoldhatlan bilincseket!

— Ali Goel! ismerhet ön a vézaratás óta; hős szilárdságom s büszkeségemről tudhatja ön, hogy egy magyar nemes nem feledkezhetik el annyira, hogy hazája ellenségének, még ha fogoly is oly aljas parancsnak engedelmeskedjék!

— Nem-e? kérdé kegyetlen mosolylyal Ali — rabszolga! vagy meghajolsz parancsom előtt, mint a nád, vagy összetörlek, mint a mennykő a tölgy koronát.

— Inkább alávetem magam a legkínosabb halálnak, mintsem fejedelmi barátom sérthetlen személyére emeljem kezeimet, — különben is esküszögödért nem tiszteletet s engedelmisséget, de örök gyalázatot, megvetést érdemelsz! Adja az ég, hogy kitisztuljon végre hazánk láthatára, megerősödjék nemzetünk s izzón ki Magyarország jogtalanul bitorolt földéről, el messze messze a saharak sivatag földére, hol a nap lángostorai égessék arczotokat oly feketére, minő sötét pokoli lelkek, vagy bujdossatok az éjszaki jégsarkok közé, hol a féléves ej sötétsége boruljon reátok, tartson rabbillincsen az örök hideg börtönében a jégszikkáknak, hogy soha ne jusson eszetekbe a népek csendes boldogságát háborítani. . . .

— Nemulj el, vagy elméltak örökre — kiáltott Ali Goel szikrázó szemekkel.

— *Hétfőn*, márczius 5. „Gauthier Margit,” dráma 5 felv. Dnmas Sandortól. A mi a mai előadásnál figyelmünket leginkább igénybe veszi, az Ujhelyi S. Jenő fellépte. — Nagy és nehéz dolog egy első fellépés, mint-hogy a nagy közönség egy szeszélyes kényur, ki gyengédséget nem ismer a művész irányában, s kinek kegyét a művész gyakran csak kedvező körülmények által nyeri meg, míg másrészt könnyen elvesztheti azt kedvezőtlen körülmények alatt. Ujhelyi S. Jenő ur (Armand) hangsúlyozni tanult és megis tanult; előadni, az igazi hangot eltalálni, játszani, azaz szavainak értelmét mimoplastikailag is helyesen és szépen kifejezni, jól meg nem tanult. De ez nem baj és másképp nem is lehet, azon theorria szerint, melynél fogva könyvből szárazon úszni soha meg nem tanul senki. Az első kísérlet nem mindig döntő. Attól függ, vajon az illető debütáns vakmerő vagy szerény természetű-e. Ez utóbbi esetben az első kísérletek többnyire rosszul sikerülnek. De ha az illetőben megvan az isteni szikra, t. i. a művészi felfogás, utóvégre is lángot vet az, bármennyire otlogassa a vízzé vált első kísérletek özöne. Ujhelyi S. Jenőnek kellemes hangmodulatiója van, és ha mi ennél több színészi kelléket nem is fedezhettünk fel első ízben nála, még nem érezzük jogosítva magunkat, azt feltételezni, hogy több kelléke nincs. A kibén akarat van, abban tehetség is van. Ennek pedig legilletékes megítélője kiki önmaga. Bátorság és szinpadai honosság gyakran sok hiányt is elfednek. Ha elfogultak vagyunk, midőn valamely imponáló személyiséggel beszélünk, — tagjaink megmerevülnek és saját szavainkat sem vagyunk képesek természetesen és kerekded plastikával kísérni, annál kevésbé egy szeszélyes nagy közönséggel szemben betanult gondolat- és érzelmeket. Gyakorlat, a mindent alkotó erő. — Gyakorlatképen azonban tanácsosabbnak vélik kisebb és könnyebb szerepekkel elkezdni. És ha így ma Ujhelyi S. Jenőnek nem is mondhatjuk, hogy e kísérlete sikerült volt, vigasztalja magát azzal, hogy: „Omne initium durum!” — Rónayné (Gauthier Margit) az első felvonás első jeleneteiben, hol a könyelmű gondnőlküli és szívet eltagadó leányt játszta, nem hatott fel a szerep igazi szelleméig; gyenge, humor nélküli, nem a párisi demi-monde hősnője volt, Jobb volt már mint szerelmes nő, és legjobb mint szerencsétlen szerelmes, hol egynehány igen sikerült művészi jelenete volt. — Takács (Duval) kitűnően játszott. Krasznay (Gaston) több humort is használt, mint a mennyit szerepe engedett. Toth (Varville), Kecskésné (Prudence), Takács Emes (Nanin), Bercsényi, Horváth Ilon, Horváth, Szentgyörgyi, Muhoray Etelka sat. sat. kisebb nagyobb szerepekben elég jók voltak. — Közönség közép számmal.

— *Kedden*, márczius 6. Rónay 4-ik fellépteül: „Egy szó a miniszterhez” Eletkép egy felvonásban, irta Langer A ford. — Balla Zoltán. — Rónay, Kaunitz herczeg szerepéből művészi érzéssel alkotott. — Horváth igen jó Oppenheimer. Takács Emes, kedves és jó Anna volt. Kovácsi (Jankó) mulatságos alak. Szentgyörgyi, Tóth, Kecskésné helyesen játsztak. — Sikertült előadás. — Ezt követé: „Szerelm és örökség” vigjáték 2 felv. Irta Szigeti. Egészen jó előadás. Takács (Bátori), játéka mindvégig helyes. Bercsényi (Árpád), Takács Emes (Flóra) igen jól játsztak; ugyan ezt mondhatjuk Tóth (Gerőfi) és Muhorai Etelka, (Zarandiné) játékaról, ez utóbbi — minthogy ily sikerült szerepben még nem igen volt alkalmunk látni — különösen feltűnt, Krasznay igen jó kedvvel s általános tetszés közt játszta új szak-szeretepét Kaczér Tamást, mi is jól mulattunk eredeti alakján, azonban még is megjegyzést kell tennünk jövőre figyelmetéséül. — A huszár bár mily nyalka is, nem hánnya veti ugy lábát, mint a barázda billegtető; kiejtése sem volt mindenhol huszáros, sőt, itt-ott cigányosnak mondható — ezt leszámítva, egészen helyén volt. — Közönség alig középszámmal.

— Köszönettel veszem, ha e gyilkos barlangból lelkemet az égbe külditek — szölt haláldiadalmas arczczal Pál vitéz; ott legalább az Istenség fényárasztó körében imám a hazáért inkább meghallgattatik, s talán hamarabb elküldi számotokra igazságos haragja büntető ostorait!

— Hah! vést huzogó denevér némulj el, hangozzék el szavad a pusztában, haljon el, mint a gondolat az összezúzott agyban — viszonzá rettenetes dühvel Ali — szeretném dacos fejeteiket lemetszteni törzsökéről s ezüst szelenczében elküldeni Klárának s Zrinyi Ilonának, hogy tébolyodnának meg a viszontlatás kínjától; de a rögtöni halál igen nagy kegy volna számotokra, — pedig én egy végtelen nagy tragoediát, egy hosszadalmas halálharcot akarok eljátszatni veletek. . . akarom, hogy Ilona, e büszke királynő megtörve, mint egy koldus vánszorogjon elem, s a bűbajos Klárát ijeszto mumiává sorvaszszák szenvedései, s gyermekeitek árva maradva, égbekiáltó átkokkal szidalmazzák szüleiket, kik e nyomorra juttaták; s ti száműzve, elhagyatva menny és földtől, minden perczen Prometheus égető vágyát s a kárhozat összes gyötrelmeit éreztétek s szabadító anyagként kívánjátok a halált, s tetemeitek sivatag pusztákon heverve, a sakálók s hollók martaléka legyen, s talán talán e borzalmas bűnhődés kárpótolni fogja szívetnek sok évig tomboló fájdalmait! Szölgák! lánczoltjátok össze e két jó barátot! . . . el veletek Ázsia sivatag pusztáira: . . .

Tökölly Imre * Pállal elhurcoltatott. (Folytatjuk.)

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassai piac, március 7-én 1866.

A tárgy megnevezése	1. oszt.		2. oszt.	
	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza köblönkint	64	—	6	—
Kétszeres	520	—	—	—
Rozs	4	—	380	—
Tengeri	480	—	360	—
Arpa	240	—	210	—
Zab	2	—	280	—
Kása	640	—	6	—
Borsó	960	—	8	—
Lenese	7	—	7	—
Bab	760	—	640	—
Örlött dara	1320	—	12	—
Tatárka	9	—	—	—
Burgonya	172	—	160	—
Aszuszilva	1140	—	11	—
Szesz itozéknint	17	—	17 1/2	—
Marhahus fontonkint	13	—	—	—
Bornyhús	14	—	13	—
Sertéshús	18	—	16	—
Vaj itozéknint	48	—	44	—
Zsir	32	—	—	—
Szalonna fontonkint	34	—	32	—

KÖZLEKEDES.

Vasuti menetrend 1865-ik évi decz. 1-től kezdve.

I. Kassáról Pest és Bécs felé:

Kassa indulás	reggel	árjegyzék		
		I.	II.	III.
5 óra — p.	—	—	—	—
7 " 52 "	4.44	3.34	2.12	
9 " 35 "	7.33	5.50	3.40	
10 " 34 "	8.84	6.66	4.23	
12 " 12 "	11.30	8.52	5.42	
1 " 45 "	13.57	10.22	6.52	
4 " 44 "	17.35	13.05	8.41	
5 " 41 "	18.86	14.19	9.06	
8 " 37 "	22.81	17.15	11.04	
6 " —	37.07	27.98	18.25	

II. Bécs és Pestről Kassá felé:

Bécs indulás	8 óra — p. este	árjegyzék		
		I.	II.	III.
6 " 25 "	—	—	—	
9 " 27 "	—	—	—	
10 " 27 "	—	—	—	
1 " 26 "	—	—	—	
3 " — "	—	—	—	
4 " 28 "	—	—	—	
5 " 25 "	—	—	—	
7 " 29 "	—	—	—	
10 " 35 "	—	—	—	

Hivatalos értesítés.

108. p. sz. 39(3)3

Arverési hirdetés.

Abaujmege törvényszékének mint telekkönyvi hatóságának f. évi febr. hó 3-ról 323. t. k. szám alatt kelt végzésénél fogva: — Kaduk Andrásné szül. Bittó Máriaának Vlaszati János nádasdi lakos elleni perében, — fennebb említett alperesnél bíróság lefoglalt és összesen 826 frt 40 krra becsült, Nádasd községébe, a 100-ik sz. telekkönyvi íven foglalt 1/4 telekből álló ingatlanágnak, bírói elárverése elrendeltétven, — s annak foganatosítására az alól irt főszolgabíró kiküldetvén; — köztudomásra hozatik miként a megrendelt árverés foganatosítására folyó 1866-ik é. mart. hó 15-ik napja mint első, — és 1866-ik év april hó 16-ik napjának mindenkor reggel 9 órája, mint második határidő, oly kijelentéssel tüzetik ki; — hogy ezen birtok az első árverésen, annak becsárán alól el nem fog adadni, — és hogy az árverési feltételek az ideig bír mikor az alól irt főszolgabíró irodájába megtekinthetők.

Kelt Alsó-Csábjba febr. 15. 1866.
Bodnár Bertalan,
végreh. főszolgab.

185. gazd. sz. 46(1)3

A bártfai fürdő

s ásványvíz-töltési jog

folyó évi november 1-től kezdve kibéreltetnek. A vállalkozók felhivatnak, miszerint a kötetendő bérleti feltételek iránt magokat a városi tanácsnál f. évi májushó 1-ig érintkezésbe tegyék.
Bártfán, az 1866. évi március 1-én.
Tomcsányi Károly,
polgármester.

14. polg. sz. ex 1866. 40)2)3

Arverési hirdetés.

Alólirt mint kiküldött végrehajtó bíró által ezennel közhírré tételik, miszerint **Szmetány Péter** gőnczi lakos felperesnek

Balázs János szántói lakos alperes elleni 62 frnyi követelése és járulékai iránti sommás szóbeli perében, alperesétől lefoglalt s bíróság 867 frtra becsült, Szántó városa 330. számú t. k. íven bejegyzett ingatlan birtok, mely áll egy ház és szőlőből, folyó évi március hava 31-én mint első, és április hava 30-án, mint 2-dik árverési határnapon, még pedig ez utóbbin becsárán alól is, nyilvános árverés utján el fog adadni, hová a venni szándékozók ezennel meghivatnak. Az árverési feltételek, telekkönyv és becs az eljáró bírónál bármikor megtekinthetők.
Szántó januárhó 20-án 1866.

Höhn János,
esküdt, végrehajtó bíró.

Arverési hirdetés.

Kassa sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, miszerint a városi ügynevezett „Nyul” című épületnél szükségelt javítások eszközzése elhatároztatott, ennél fogva az árlejtés f. évi márcz. hó 10 napjának reggeli 9 órájára a város tanács-teremében megtartandó lesz.

Minél fogva az azon épület kiépítéséhez szükségelt ács-, kőműves-, asztalos-, lakatos- és üveges-munkálatoknak árlejtés utjánai elvállalása végett az illető szakértők meghivatnak, a feltételek pedig addig is a városi közíg. kiadói hivatalban megtekinthetők.
Kelt Kassán az 1866 évi Február 16-án tartott tanács ülésből.
80. t. k. szám. 43

Arverési hirdetés.

Kassa szab. kir. város törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tételik, miszerint **Cserszky Péterné,** született Szabó és pórtársainak **Jekelfalussy Tamás** alperes elleni 4900 o. é. frt. és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai 540 telekjegyzőkönyvben: 620 h. r. és 188. o. i. sz. alatt az adós külvárosi 12793 frt 63 krra becsült házának 1-ső árverési határnapra f. évi áprilhó 16-dik, 2-dik árverési határnapra

Pest, március 2. Az értékpapírok árfolyamáról szóló jelen tudósításunkból látható általános árhanyatlás eléggé kimutatja tőzsdénknek a múlt hó második felében tapasztalt üzletezését: a bank- és takarékpénztári részvények kivételével, melyek árfolyamukat szilárdon megtartották, az egyéb értékpapírok mind olyonosan eladásra kintáltak, és még nem látszik bekövetkezettnek az időpont, melyben ezen árcsökkenés megállapodni fog.

A értékpapírok árfolyamának ezen csökkenése legnagyobb mértékben betudandó a biztosító-társaságok részvényeinek, melyek úgy szólván a tőzsei hangulatot vezénylik; továbbá származik az, az ausztriai értékpapírokra szenvedett tetemes veszteségtől, mely pénzpiacunkat érte; végre pedig fölhozandó az általános üzletezés, mely a minden ponton munkás ellenüzerekedésnek a győzelmet fölötté megkönyebbítette.

A legújabb kibocsátású részvények szintegy valamint a régiebbek mind az általános megfélemlésnek estek áldozatul és árkeletök tetemesen hanyatlott.

Az általános pénzpiac is javíthatlannak mutatkozik; és ha az ausztr. nemzei bank, az ércpénznek pari-értékét eszközölni törekedvén, a bankjegyeknek forgalmát oly kéréthetlenné megszorítja, miszerint a tetemes eladások az értékpapírok árkeletét oly nagy mértékben csökkentik, miként ezt háboru idején is alig

tapasztalhatni, úgy méltán tételhetik a kérdés: vajjon nem származik-e sokkal kisebb hátrány a nemzetgazdaságra az ércpénznek mérsékletes ágiójából, semmint a mily hátránynak milliárdnyi papírjaink értéktelenedéséből és az államhitelnek ebből szükségképen bekövetkezendő csökkenéséből származnia kell? — Az ércpénznek pari-állása régóta a helyes nemzetgazdasági követel-éreszpénz ágiójának megszűnését; azonban miután egy év óta az értékpapírokkal üzérkedésre, sőt az egész kereskedelemre annyi kedvezőtlen körülmény hátrányos befolyást gyakorlott, a banknak igen gyorsított eljárása a föbbebbi kérdést jogosultt teszi.

ADLER L.

Bécsi börze Március 6-ról.

5% Metallique	60.10
Nemzeti kölcsön	62.85
Bankrészvény	731.—
Hitelintézeti részvény	142.40
Londoni	102.30
Ezüst	101.90
Arany	4.91

Arjegyzék.

Ungvárról Szobránczig	1 frt. — kr
" N.-Mihályig	1 " 50 "
" Gálszécsig	2 " — "
" Kassáig	4 " 50 "
Kassáról Gálszécsig	1 frt. 50 kr.
" N.-Mihályig	3 " — "
" Szobránczig	4 " — "
" Ungvárig	4 " 50 "
Ungvárról Munkácsig vagy vissza	1 frt. 50 kr. . e.

Munkács-Beregszászi magánkocsi.

Munkácsról — Beregszászba. Kedden, szerdán, pénteken szombaton reggeli 6 órákor, vasárnap, délután 5 órákor.
Beregszászból — Munkácsra. Kedden, szerdán, pénteken, szombaton délutáni 5 órákor, hétfőn reggeli 6 órákor.
Menet-jegyzéke Munkácsról Beregszászig vagy vissza 1 ft. Felvételi-ügynökség Munkács: Tóth Károly. Beregszászban: Ifj. Jandrisits Antal. Vörös koresmában: Guth József.

Ungvári társaskocsi.

Kassáról Ungvárra: és Ungvárról Kassára: szombatot kivéve naponta 6 órákor reggel.
Ungvárról Munkácsra: szombatot kivéve naponta 6 órákor reggel.
Munkácsról Ungvárra: naponta 3 órákor délután.
Ügynökség: Kassán: Kempner Fülöp. — Ungvárott Pollák Fülöp. — Munkács: Tóth Károly.

Cs. kir. postakocsi.

Kassáról Ungvárról, M. Szigetre minden éjjel 11 óra 45 perczkor. Személybér 17 frt. 48.
" Eperjesnek, Lőcsére minden éjjel 12 órákor. Személybér 5 frt. 64.
" Pestre, Rosnyón és Vácson keresztül minden hétfőn reggel 2 órákor. Sz. bér 15 f. 53.
" Tarnóvára, Eperjesen keresztül, vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton éjjel 1 órákor. Személybér 14 frt 16 kr.

Kassa-Eperjesi gyorskocsi.

Kassáról Eperjese indul naponkint kétszer, reggel 7 és délután 2 órákor. Sz. bér 1 frt.
Eperjesről Kassára ugyanakkor.
Ügynökség: Eperjesen: Pap József Samu.
Kassán: Spielman József.

Magán hirdetések.

Hammersberg Lászlónál
Kassán
több jól idomított
hátas- és kocsi-ló
eladó. 41

Biztosítási jelentés.

A „Hungaria” biztosítobank alólirt vezérügynökség ajánlja magát ezennel a nagyérdemű közönségnek

tűzbiztosítások eszközzésére,

nevezetesen:

- a) mindennemű gyárak, épületek, valamint azok beltartalma,
- b) butorok, áruk, ingóságok és marhaállományok,
- c) szabad ég alatt, csűrökben és más épületekben tartott mezőterményekre nézve.

Dijazásaink a lehető legjutányosabbak és káraink köztudomáslag gyorsan kifizettetnek*).

Kassán, március 3-án 1866.

Kassai vezérügynökség
FLEISCHER és MEGAY.

*) A biztosítás jótékonyágának és hazai ársulatunk szilárd loyális eljárásának kétségenkívüli bizonyítványa az, hogy rövid fennállása óta ifju intézetünk csak üzletekért közel egy fél millió forintot fizetett ki kárpótlásra. A kassai vezérügynökség jelentékelen területére ebből 5795 frt. esik, mely itt fizetett ki és részesültok ebben a következő t. cz. biztosítók:

- Klein V. Solymoson 675 frt. Rosenberg F. Kisfaluban 395 frt. Groszman B. Somogyon 465 frt. Halas F. Szikszón 72 frt. Grünberger M. Ladoméren 620 frt. Nyomarkay B. Kozmán 176 frt. Szaladnya F. Forrón 144 frt. Rosenblith L. Oreszkán 255 frt. Grosz H. Isztáncsán 404 frt. Pawlik E. Olasziban 99 frt. Körössy P. 165 frt. Kiss M. Dobszán 140 frt. Fábry V. Kézmárkon 26 frt. Pál F. Dobszán 50 frt. Weisz F. Varánón 70 frt. Ungerleider L. Szatsuron 381 frt. Zoscsak A. 255 frt. Hauer F. Bártfán 13 frt. Búdy F. Dobszán 118 frt. Mandl S. Szacsuron 29 frt. Estók P. Beretón 80 frt. Pischol S. 166 frt. Rudolf T. Olasziban 308 frt. Butkay F. Olasziban 79 frt. Stern D. és társa Homonnán 165 frt. Wittenberger S. Szebenben 230 frt. Weisz L. Ruzska-Gönczön 159 frt. Matuz J. Devecseren 59 frt., vagyis összesen 5795 frt. osztrák értékben. 45(1)2

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.